הפר בחדשות: טורפדו

טורפדו 3881 נולד באוקטובר 1998 ברפת אלומות, הצופה אל הכנרת. אומדן ההורשה שלו במבחן אוגוסט 2004 היה הגבוה מבין הפרים הישראלים: 918 ק"ג חמ"מ. החמ"מ הגבוה הזה, מושג בעיקר בזכות אחוזי המוצקים: 0.44 שומן, 0.20 חלבון. טורפדו הוא הפר המוביל באחוזי שומן. גם בסת"ס נתוניו מצוינים: 0.23-. תכונה זו נכללת באינדקס הטיפוח והיא תורמת לחמ"מ של הפר 69 ק"ג. הפר מוביל גם בק"ג שומן (41.1 ק"ג) ובהפרש ניכר מהפרים הבאים אחריו. לעומת זאת בק"ג חלבון הפר נמצא בשליש התחתון של הלוח.

לטורפדו "פוריות בנות" שלילית מתונה (1.41-) והיא גורעת 37 ק"ג מהאינדקס שלו.

תכונות השיפוט של בנות הפר טובות: עטין גבוה 103 ומיקום פטמות טוב 101, מעניקות לו ציון 106 ל-"עטין כללי". גם ברגליים בנותיו לא קוטלות קנים, או ליתר דיוק לא הולכות על קנים: 110 ציון כללי. הישרדות בנותיו בעדר היא טובה מאד: 128 יום מעל הממוצע. האומדן מבוסס על 189 פרות ובהישנות 85%.

תכונות הרגליים המצוינות ואחוזי השומן הגבוהים, משותפים לכל בני טורנדו וגם לאחיו והן באות מאותה אם הולנדית בשם HOLIM HEIDI. למשפחה זאת שייכים אפולו (761 ק"ג חמ"מ), אקסטרים (843 ק"ג חמ"מ), פאוטוס (674 ק"ג חמ"מ). לכל הפרים האלה יש בנות בארץ, ותוצאות המבחן שלהם הוא בהישנות גבוהה.

ארבע מתוך תכונות הפר נראות בעיתיות במידת מה, אך כולן ניתנות לטיפול.

הפר טורפדו

3881 -

דוד בן עוזיאל

ה.מ.ב.

- הראשונה: אחוז תמותה גבוה בהמלטה +5.5. והפתרון: לא להזריע עגלות עם טורפדו.
- השניה: פוריות בנות שלילית 1.41- (אומדן מבוסס על 162 בנות, בהישנות 88%) והיא מטופלת דרך אינדקס החמ"מ, כלומר הפר נקנס בגינה.
- השלישית: זווית אגן נמוכה - 87.
- הרביעית: הפר נשא CVM, שהיא מחלה גנטית תורשתית. תוכנת השידוך "נטע" מטפלת בשתי התכונות הבעייתיות. מאתרת את הפרות החשודות ל-CVM ומשדכת להם פרים נקיים מ-CVM. כמו כן, מזהה את הפרים המורישים זווית אגן

הפר: טורפדו - 3881

האב: טורנדו	5189	נולד:	23/10/1998
האם: נירונה	4313	אגודה:	שיאון
אב האם: פצפון	3089	המגדל:	אלומות

מבחן אוגוסט 2004

רשומות: 313 | ימי חליבה: 348 | בנות: 186 | עדרים: 125

חלב ורכיביו — השנות: 94%

	חמ"מ	חלב	שומן	חלבון	תאים סומטיים
ק"ג	918	-158	41.1	16.2	-0.23
%			0.44	0.20	

המלטה — השנות: 79%
המלטה קשה: 5.3
תמותת וולדות: 5.5

השרדות — השנות: 85%
128 ימים

פוריות בנות — השנות: 88%
-1.40%

סיכום תחלובות בנות הפר- מתוקן ל- 305 יום
חמ"מ (ק"ג): 11,332 | חלב (ק"ג): 10,154 | שומן %: 3.95 | חלבון %: 3.25

שפוט גופני: מספר בנות: 116 | השנות: 85%

איכותי

גודל גוף	109	גדול
אופי חלבני	103	חלבני
עטין כללי	106	מצויין
רגליים	110	מצויין
ציון כללי	108	מצויין

לינארי

גובה	103	גבוה
עומק גוף	112	רחב
זוית אגן	87	ז. גבוהים
רוחב אגן	106	רחב
רגליים	93	קשתיות
טלפיים	109	זקופות
עטין קדמי	105	חזק
מיקום פטמות	101	קרוב
אורך פטמות	94	ארוך
עומק עטין	103	עמוק
גובה עטין	106	גבוה
תומך עטין	115	חזק

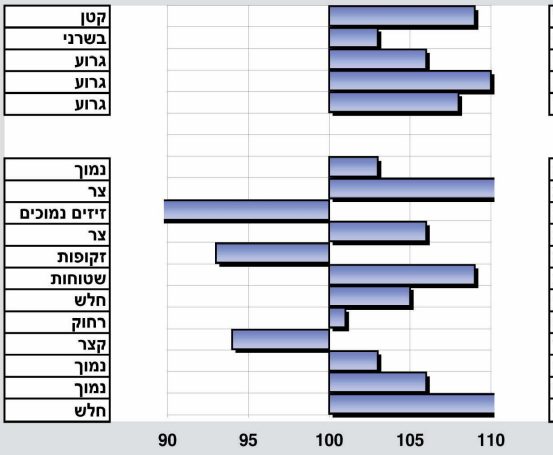

נמוכה ומשדכת פרות, בעלות פוטנציאל גנטי לזווית אגן גבוהה. זו הזדמנות להזכיר לכל מי שעדיין לא עובד עם "נטע" להפעיל אותה וליהנות משפע הנתונים, שתורמים לשיפור העדר.

אב הפר - טורנדו 5189 - יובא מהולנד, בה היה פר מאד פופולרי, שהעמיד מספר גדול של בנות (30,258) ולכן תוצאותיו מאד מבוססות. בתקופתו היה בין הפרים הטובים בעולם, על פי נתוני האינטרבול. הוא שימש להזרעת עתודות בשנת 1997 ושניים מבניו נמצאים בלוח הפרים. הראשון טורפדו והשני הוא אח מלא לטורפדו, בן אותו אב ואותה אם מאלומות (3872): טורפץ. פר זה הוא תוצאה של העברת עוברים ונולד לאם אומנת כחודש לפני הולדת טורפדו.

בטבלה 1. מוצגים אומדני ההורשה של טורנדו ובניו, במספר תכונות.

אמו של טורפדו היא נירוונה 4313, שנולדה בקבוץ אלומות בפברואר 1993. היא בת פיצפון*לייזר, בעלת אומדן הורשה של 714 יחידות חמ"מ, גבוה בקנה מידה ארצי נכון להיום ובמיוחד לילידות 1993 (יש לזכור שהעדר התקדם גנטית במידה ניכרת ב-11 השנים האחרונות).

שיפוט הפרה האחרון היה ב-10/1999, בתחלובה הרביעית: שיפוט רגליים מצוין ועטין טוב מאד שכנראה בא מצד הסב לייזר. כחודש לפני שהזריעו את הפרה בהזרעה ממנה נולד טורפדו, בוצע בה שטיפת עוברים

טבלה 1. אומדני הורשה של טורנדו ובניו, לתכונות שונות.

שם הפר ומספרו	ייחוס אב* אב האם* אב הסבתא	ק"ג חמ"מ	ק"ג חלב	% שומן	% חלבון	עטין כללי	רגליים כללי
3881 טורפדו	טורנדו*פיצפון*ליזר	918	-158	0.44	0.2	106	110
3879 טוליפ	טורנדו*פליז*פירט	609	639	-0.01	0.04	93	104
3891 טוש	טורנדו*שטו*גיוס	657	186	0.08	0.14	100	110
3872 טורפץ	טורנדו*פיצפון*ליזר	726	218	0.15	0.11	100	108
3888 טורט	טורנדו*בוטח*כח	27	-327	0.09	0.10	104	108
3895 טורן	טורנדו*פיצפון*שץ	500	-130	0.21	0.16	101	101
3886 טורניפ	טורנדו*פיצפון*שואג	82	-351	0.18	0.11	93	101
5189 טורנדו	ברלי* ביצ'י	452	-237	0.27	0.17	104	113
	ממוצע בני טורנדו:	**502**	**11**	**0.16**	**0.12**	**100**	**106**

מוצלחת וכתוצאה ממנה נולד טורפץ שכמובן, הוא אח מלא לטורפדו. שטיפת העוברים הזו היא דוגמא טובה לקיצור אורך הדור הגנטי, והלוואי והיה נעשה במספרים גדולים יותר וביתר הצלחה במחוזותינו.

חותם טורפדו בעדר הבקר הישראלי.

עד 8/2004 הפר ביצע 22,116 הזרעות.

טבלה 2. מספר בנות חיות בעדר לפי תחלובות.

תחלובה	מספר בנות
0	594
1	10
2	122
3	2
סה"כ	**885**

טבלה 3. התפתחות המבחן של בנות טורפדו על פי ערך גנטי (כפולה של אומדן ההורשה) שלהן לתכונות ייצור.

חודש מבחן	*מספר רשומות	ימי חליבה	הישנות %	חמ"מ 2001	חלב ק"ג	שומן ק"ג	שומן %	חלבון ק"ג	חלבון %	סת"ס	פוריות בנות
2/2203	173	126	93	643	-160	27.3	0.31	11.3	0.15	-1.8	-1.1
8/2003	186	273	93	705	-248	34.6	0.41	11.0	0.18	-0.2	-2.1
2/2004	283	336	94	808	-141	35.9	0.38	14.5	0.18	-0.2	-1.5
8/2004	313	348	94	918	-158	41.1	0.44	16.2	0.20	-0.2	1.4

* רשומה = תחלובה שלמה או חלקית. כלומר, פרה יכולה להיות רשומה יותר מפעם אחת על פי מספר התחלובות שלה.

טבלה 4 . ממוצעי ייצור של בנות טורפדו לפי תחלובות.

תחלובה	ימי חליבה	מספר רשומות	חלב ק"ג	שומן ק"ג	חלבון ק"ג	שומן %	חלבון %	* חמ"מ 91
1	348	186	10,154	398	328	3.95	3.25	11,332
2	227	127	10,701	424	349	3.98	3.27	12,048

* חמ"מ 91 הוא אינדקס הטיפוח ללא פרס/קנס על תאים סומטים.

בתקופה הקרובה יתקיימו דיונים במגמה לעצור את עלית שיעור הרכיבים.

יתכן והפר טורפדו ירד בדרוג שלו במבחן הפרים החדש, בגין העובדה שהוא מרוכז מאוד ברכיבים.

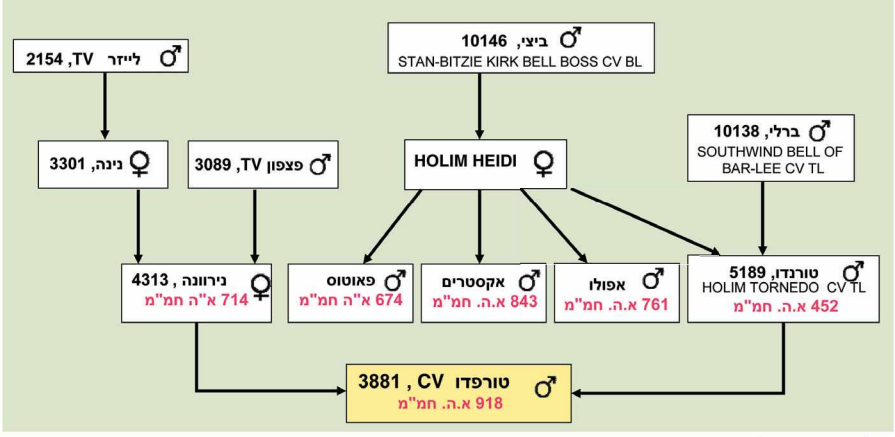

אילן היוחסין של טורפדו

שבב 3851 בת טורפדו מאלוני אבא

אחת הפרות המאפיינות את הפר טורפדו, היא שבב 3851 ממושב אלוני אבא השוכן בין בית לחם הגלילית וקרית טבעון.

הפרה היא בת האם ורסיה של שנף, הפרה מרוכזת מאוד: אומדן הורשה לחלב 431 – 0.3% שומן ו–0.14% חלבון. נמצאת ביובש של תחלובה שנייה ומחכה להמלטה שלישית מהפר דנדן.

שיעורי המוצקים בחלב גבוהים מאוד: מתוך 11 ביקורות חלב חודשיות, ב–4 ביקורות, עבר שיעור השומן את ה–5% והיתר, בממוצע מעל ל–4% ואילו החלבון היה מעל ל–3.5% ברוב הביקורות. השיפוט הגופני טוב לעטין ולרגליים ונמוך לחלב.

אכן פר מיוחד שמוריש תכונות מיוחדות.

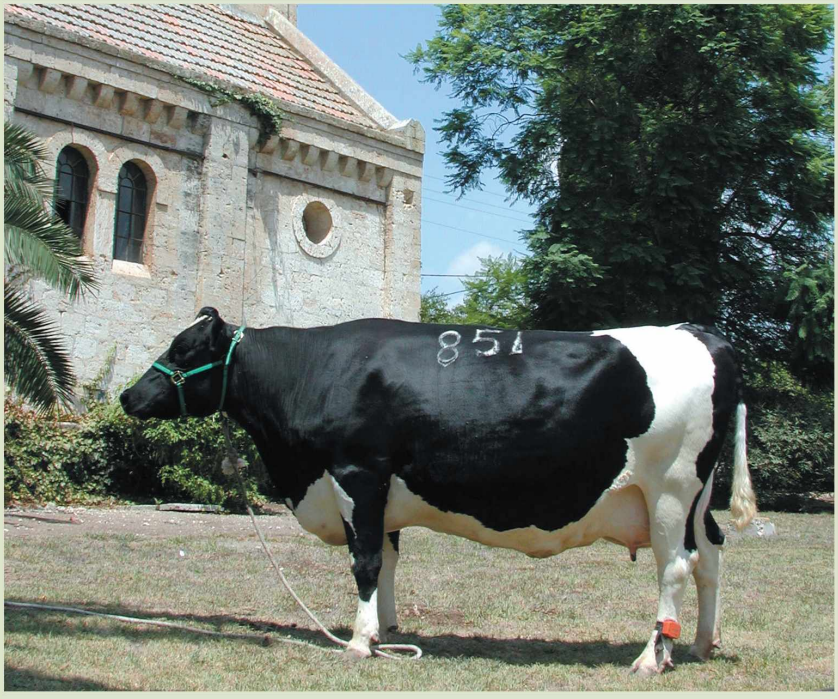

פרה 3881 ליד מבנה טמפלרי

רפת אלוני אבא נמצאת בסמוך למבנים של "עדת הטמפלרים"

בתחילת המאה ה–19 קמה בגרמניה תנועה אשר הטיפה לחזרה למקורות בנצרות. היא קראה לעצמה "עדת הטמפלרים" והם הקימו מספר ישובים חקלאים בארץ.

אחד המתנגדים בגרמניה לתנועה הזו היתה הכנסייה האוונגלית. כתוצאה מהצלחת ההתיישבות הגרמנית בארץ, שינתה כנסיה זו את גישתה והכשירה בשנת 1906 את אדמות הכפר הערבי אום–אל–עמאד, הגובל באדמותיו של הכפר בית לחם הגלילית, גם הוא של "עדת הטמפלרים".

באוקטובר 1907 חגגו את יסוד המושבה הגרמנית "וולדהיים", היא אלוני אבא.

לאחר הכרזת האו'ם על הקמת מדינת ישראל, הם עזבו את הארץ, בהשאירם את כל הרכוש במקום, כולל בעלי חיים ו–47 פרות.

יום ההתיישבות הראשון של גרעין "במאבק" באלוני אבא היה 23.5.1948. את הרפת הם טיפחו מיומם הראשון על הקרקע.

כיום יש באלוני אבא, רפת גדולה עם 2.8 מיליון ליטר חלב, מכסה שנתית

התנובה הממוצעת 11,474 ק"ג חמ"מ לפרה/לשנה ובעיקר צוות מסור, שמצעיד את העדר לעתיד טוב יותר.